

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан
факультету педагогічної освіти
Д. Герцюк
2019р.

Робоча програма
навчальної дисципліни

Актуальні проблеми дошкільної освіти

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»
Спеціальність: 013 «Початкова освіта»

2019

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Кафедра початкової та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Квас Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи;

Програму обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету педагогічної освіти на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року

(підпис)

Завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти
проф. Мачинська Н.І.
(прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 2019 року

Затверджено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол № 1 від “ 30 ” серпня 2019 року

Голова Вченої ради

(підпис) Герцюк Д.Д.
(прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 2019 року

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 – Освіта / Педагогіка (шифр, назва)	Статус: Обов'язкова Мова навчання: Українська	
Модулів – 1	Спеціальність 013 Початкова освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне завдання – есе на обрану тему		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5	Освітній ступінь «магістр»	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		88 год.	104 год.
ІНДЗ: – есе			
Вид контролю – залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 26,7 / 73,3%;

для заочної форми навчання – 13,3 / 86,7%.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На сучасному етапі суспільного буття дедалі більше уваги приділяється визначенню провідних векторів розвитку різних сфер життєздійснення людини, а відтак і тих проблемностей, що супроводжують цей процес та потребують врахування для досягнення визначених цілей і завдань. Значущими у цьому контексті є питання освітньої галузі, зокрема, дошкільної освіти. Вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» є основою для набуття здобувачами вищої освіти знань про сутнісні особливості та основні виклики, з якими вони будуть зустрічатися у практиці роботи.

Актуальні проблеми дошкільної освіти варто розглядати у зв'язку з розкриттям завдань дошкільного етапу становлення особистості дитини, умовами забезпечення її розвитку, провідною роллю виховання та навчання у соціалізації дошкільників, створенням з цією метою адекватного розвивального середовища в закладі дошкільної освіти, врахуванням широкої системи детермінант результативності дошкільного виховання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» є підготовка студентів до ґрунтовного аналізу провідних проблемних питань теорії та практики дошкільної освіти; ознайомлення з внутрішньо зумовленими та зовнішньо спричиненими труднощами реалізації завдань розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку; формування готовності до реалізації шляхів вирішення актуальних проблем дошкільної освіти. Її предметом – теоретико-методологічні, психолого-педагогічні, організаційно-педагогічні аспекти сучасної теорії та практики дошкільної освіти, їх аналіз з позиції проблемного підходу.

Завдання: ознайомити з детермінацією виникнення та змістом проблемностей у сфері дошкільної освіти; формувати вміння встановлювати та аналізувати причиново-наслідкові зв'язки між досліджуваними феноменами в ситуації аналізу теорії та практики дошкільної освіти; сприяти готовності вирішувати проблемні питання теоретико-методологічного, психолого-педагогічного та організаційно-педагогічного забезпечення дошкільної освіти; підвищувати рівень професійної культури фахівців у сфері дошкільної освіти; розвивати професійно-значущі властивості особистості майбутніх фахівців, їхнє творче ставлення до професійної діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» передбачає опертя на знання здобувачів вищої освіти з дошкільної педагогіки, дитячої психології. В освітньо-професійній програмі навчальна дисципліна «Актуальні проблеми дошкільної освіти» вивчається разом з «Теоретико-практичними основами методик дошкільного виховання», , слугує основою для ознайомлення з «Технологіями організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Заплановані результати навчання: *знати* пріоритетні напрями розвитку сучасної системи освіти, концептуальні засади її реформування та демократизації, застосовувати знання законодавчої бази для аналізу актуальних проблемних питань дошкільної освіти; аналізувати стан розв'язання проблем розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку в сучасних наукових дослідженнях, шляхи вирішення провідних проблем дошкільної освіти в умовах сучасних українських реалій, *уміти* зіставляти та порівнювати педагогічні явища, проектувати освітній процес відповідно до цілей, завдань вищої педагогічної та дошкільної освіти, використовувати моніторинговий підхід до аналізу актуальних проблем дошкільної освіти, моделювати діяльність фахівця дошкільної освіти, використовувати теоретичні знання та практичні навички комунікації у сфері професійного спілкування.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кожне семінарське заняття передбачає виконання системи завдань, адекватність та повнота розв'язання яких оцінюються відповідно до таблиці розподілу балів (п.10). Кількість балів, що виставляється за семінарське

заняття, враховує: відповіді студентів на проблемні питання за змістом теми; обговорення сутності та детермінації проблем дошкільної освіти, шляхів їхнього вирішення; уміння використовувати знання під час розв'язання педагогічних задач. Здобувачі вищої освіти повинні бути готові до групового контролю на семінарських заняттях (тестування, фронтальне опитування, дискусія). При оцінюванні їхніх знань, умінь і навичок враховується: 1) наявність і характер засвоєння знань (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота та точність знань); 2) якість актуалізації знань (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу); 3) рівень володіння відомими прийомами аналізу педагогічних фактів, сформованості умінь і навичок використання засвоєних знань; 4) прояв творчості й самостійності в навчально-пізнавальній діяльності.

Критеріями оцінювання індивідуального завдання є: ступінь виконання завдання; рівень самостійності студента; повнота розкриття обраної теми; обґрунтованість та аргументованість висновків. Максимально 10 балів.

6. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- усне опитування;
- програмований контроль знань;
- система узагальнених кваліфікаційних завдань (педагогічних задач);
- есе на обрану тему (індивідуальне завдання);
- контроль самостійної роботи студентів.

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	лекції	семінарські	самостійна робота	лекції	семінарські	самостійна робота
ЗМ 1. Теоретико-методологічні засади аналізу актуальних проблем дошкільної освіти						
Т. 1. Завдання дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Державні документи та програмне забезпечення дошкільної освіти	2	2	8	1	-	10
Т.2. Актуальні проблеми вітчизняної дошкільної педагогіки, психології та фахових методик	2	2	12	1	2	10
Т. 3. Основні чинники модернізації дошкільної освіти	2	2	10	1	-	15
ЗМ 2. Актуальні проблеми виховання, навчання та розвитку в сучасній теорії та практиці дошкільної освіти						
Т. 4. Актуальні питання організації освітнього процесу в сучасних ЗДО	2	4	13	1	4	15
Т. 5. Предметно-розвивальне середовище ЗДО: моніторинг та визначення умов оптимізації	2	4	13	1	2	10
Т. 6. Проблеми соціалізації дітей дошкільного віку в умовах освітнього процесу ЗДО	2	-	10	1	-	15
ЗМ 3. Підготовка педагога до вирішення актуальних проблем дошкільної освіти						
Т.7. Підготовка педагогічних працівників до управління інноваційним розвитком ЗДО	2	-	10	1	-	14
Т.8. Управління особистісно-професійним зростанням педагогів ЗДО	2	2	12	1	-	15
Разом за семестр	16	16	88	8	8	104

8. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади аналізу актуальних проблем дошкільної освіти

Тема 1. Завдання дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Державні документи та програмне забезпечення дошкільної освіти (2 год.)

Дошкільна освіта в Україні. Державні документи про основні стратегічні напрями розвитку дошкільної освіти (Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про дошкільну освіту»). Базовий компонент дошкільної освіти. Програмне забезпечення освітнього процесу. Державні, регіональні та авторські програми виховання, навчання та розвитку дітей. Структура програм. Порівняльний аналіз змістових складників освітніх програм.

Тема 2. Актуальні проблеми вітчизняної дошкільної педагогіки, психології та фахових методик (2 год.)

Традиції та сучасність: погляди на виховання та розвиток дитини. Розвиток наукової теорії змісту дошкільної освіти. Сучасні педагогічні теорії виховання та розвитку дитини дошкільного віку. Концепція цілісного розвитку дитини. Співвідношення понять «виховання», «розвиток», «становлення», «формування» у контексті вирішення проблем дошкільної освіти. Труднощі реалізації завдань дошкільної освіти. Оптимізація засад науково-методичного забезпечення освітнього процесу в закладах дошкільної освіти.

Актуальні питання практики роботи закладів дошкільної освіти. Проблемні аспекти взаємодії сімейного та суспільного виховання. Ризики та ефекти соціалізації дитини в інформаційному середовищі. Особливості формування у дошкільників ставлення до життя в полікультурному просторі.

Можливості реалізації інновацій в системі дошкільної освіти з урахуванням потреби розвитку базових основ особистості дитини.

Тема 3. Основні чинники модернізації дошкільної освіти (2 год.)

Концептуальні засади реформування та демократизації освіти. Трансформаційні тенденції в освіті. Провідні завдання модернізації дошкільної освіти. Сучасна парадигма дошкільної освіти.

Аналіз науково-прикладних досліджень системи дошкільної освіти: підходи, основні результати, виокремлення провідних проблем та визначення можливостей їх вирішення.

Поняття «якість дошкільної освіти». Оцінювання якості дошкільної освіти: параметри, критерії, чинники та шляхи забезпечення. Особистісне зростання дитини як критерій якості дошкільної освіти.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми виховання, навчання та розвитку в сучасній теорії та практиці дошкільної освіти

Тема 4. Актуальні питання організації освітнього процесу в сучасних ЗДО (2 год.)

Освітній простір закладу дошкільної освіти. Проектування освітнього простору ЗДО. Компоненти та модель освітнього простору ЗДО. Принципи проектування освітнього простору ЗДО.

Програмне забезпечення дошкільної освіти. Реалізація принципу варіативності в освітньому просторі.

Державна політика щодо розвитку сучасного суспільного дошкільного виховання. Види та типи сучасних дошкільних закладів. Чинники розвитку дитини в умовах закладу дошкільної освіти. Освітні проблеми суспільного дошкільного виховання в сучасних соціально-економічних умовах. Проблеми діяльності закладів дошкільної освіти різних типів та форм власності.

Інтегрований підхід до організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. Принципи та специфіка інтеграції. Чинники та умови інтеграції в системі дошкільної освіти.

Тема 5. Предметно-розвивальне середовище ЗДО: моніторинг та визначення умов оптимізації (2 год.)

Облаштування середовища для дітей в умовах суспільного дошкільного виховання. Змістові аспекти створення предметно-розвивального середовища вітчизняних і зарубіжних педагогів. Предметно-розвивальне середовище сучасного закладу дошкільної освіти. Вимоги до створення предметно-розвивального середовища ЗДО. Підходи та принципи облаштування розвивального середовища. Центри предметно-розвивального середовища в групі (ігровий, пізнавальний, естетичний, трудового виховання, здоров'я, відпочинку). Завдання та можливості предметного середовища.

Умови організації розвивального предметного середовища.

Моніторинг реалізації цілей та завдань створення предметно-розвивального середовища. Засоби та методи психолого-педагогічної діагностики.

Тема 6. Соціалізація дітей дошкільного віку в умовах освітнього процесу ЗДО (2 год.)

Соціальний розвиток дітей в умовах закладу дошкільної освіти. Соціальна ситуація розвитку як система взаємин дитини з соціальним довкіллям (Л. Виготський), спілкування з дорослими та однолітками (Л. Божович, М. Лісіна та ін.).

Цілеспрямовано організований та стихійний процеси засвоєння і відтворення дітьми соціального досвіду. Засоби соціалізації, аналіз їх впливу на психічний розвиток дитини. Проблема вдосконалення змісту і методів залучення дитини до соціального середовища. Проблема формування життєвої

компетентності дошкільників. Формування соціальних емоцій дітей (Л. Артемова, Н. Дятленко, О. Кононко, В. Павленчик та ін.).

Змістовий модуль 3. Підготовка педагога до вирішення актуальних проблем дошкільної освіти

Тема 7. Підготовка педагогічних працівників до управління інноваційним розвитком ЗДО (2 год.)

Професійно-педагогічна підготовка майбутнього педагога. Оновлення змісту підготовки педагогічних кадрів. Педагогічна інноватика в структурі наукового знання. Пошук інноваційних підходів до управління розвитком ЗДО. Готовність педагога до реалізації завдань дошкільної освіти в умовах освітніх інновацій.

Тема 8. Управління особистісно-професійним зростанням педагогів ЗДО (2 год.)

Професійна діяльність педагогічних працівників: особливості, вимоги та критерії якості. Особистісні якості та професійна компетентність. Професійна ідентичність. Професіогенез. Психолого-педагогічні засади особистісно-професійного саморозвитку. Модель особистісно-професійного зростання педагогів (майбутніх педагогів). Активізація здатності педагога до самонавчання, самовиховання та саморозвитку.

Перелік семінарських занять для студентів денної форми навчання

1. Пріоритети державної політики в розвитку дошкільної освіти (2 год.)
2. Актуальні проблеми дошкільної педагогіки та дитячої психології (2 год.)
3. Концептуальні підходи до ефективної реалізації Базового компонента дошкільної освіти у практиці роботи ЗДО (2 год.)
4. Актуальні питання програмного забезпечення дошкільної освіти (2 год.)
5. Проблеми організаційно-педагогічного забезпечення функціонування закладів дошкільної освіти (2 год.)
6. Інтеграційні процеси в сучасній дошкільній освіті (2 год.)
7. Підготовка педагогічних працівників до практичного впровадження завдань дошкільної освіти (2 год.)
8. Програма особистісно-професійного розвитку фахівця дошкільної освіти (2 год.)

Перелік семінарських занять для студентів заочної форми навчання

1. Актуальні проблеми дошкільної педагогіки та дитячої психології (1 год.)
2. Концептуальні підходи до ефективної реалізації Базового компонента дошкільної освіти у практиці роботи ЗДО (1 год.)
3. Актуальні питання програмного забезпечення дошкільної освіти (2 год.)
4. Проблеми організаційно-педагогічного забезпечення функціонування закладів дошкільної освіти (1 год.)
5. Інтеграційні процеси в сучасній дошкільній освіті (1 год.)
6. Підготовка педагогічних працівників до практичного впровадження завдань дошкільної освіти (2 год.)

9. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни містить: опрацювання теоретичного матеріалу; виконання завдань згідно з переліком компетентностей, що формуються у межах кожної теми навчальної програми; виконання індивідуального завдання.

До теми 1

1. Підготуватися до дискусії: «Перспективи розвитку теорії та практики вітчизняної дошкільної освіти в XXI столітті».

До теми 2

1. Порівняти значущі питання наукового обґрунтування дошкільної освіти та їхньої практичної реалізації.
2. Підготувати інформацію-огляд сучасних періодичних видань в галузі дошкільної освіти.

До теми 3

1. Підібрати методичний інструментарій для моніторингу освітнього процесу в закладах дошкільної освіти.
2. Підготувати анотацію до дисертаційного дослідження з актуальних проблем дошкільної освіти (на вибір).

До теми 4

1. Порівняти моделі суспільного та сімейного виховання, визначивши критерії оцінювання їх подібності та відмінностей.

До теми 5

1. Запропонувати модель предметно-розвивального середовища закладу дошкільної освіти.
2. Визначити вимоги до предметно-розвивального середовища для дитини-дошкільника.

До теми 6

1. Підготуватися до дискусії: «Вплив інформаційного середовища на соціалізацію дитини дошкільного віку».
2. Опрацювати результати проведеного опитування працівників закладів дошкільної освіти щодо проблемностей у роботі.

До теми 7

1. Підготувати мультимедійну презентацію змісту інноваційного підходу в освіті.

До теми 8

1. Скласти програму власного особистісно-професійного розвитку.

Індивідуальне завдання

Самостійна робота студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спрямована на формування здатності аналізувати педагогічну реальність з метою її перетворення, критично оцінювати здобутки та моделювати освітню ситуацію для її оптимізації. З цією метою студентам пропонується виконання індивідуального завдання, де у формі есе потрібно презентувати інтегроване знання про конкретну проблему дошкільної освіти та можливості її вирішення в сучасних умовах діяльності ЗДО, чи освітньої галузі загалом. Основне завдання

– критично осмислити теоретичні засади та прикладні аспекти обраної для теоретико-прикладного осмислення проблематики.

Перелік тем:

1. Результати (наслідки) використання гуманізованої та авторитарної моделей виховання дітей дошкільного віку.
2. Проблема забезпечення індивідуального підходу до дитини в умовах ЗДО.
3. Вирішення проблеми гуманізації виховання дошкільників засобами народної педагогіки.
4. Актуальність проблеми розумового виховання та розвитку дошкільників.
5. Значущість дослідження проблем морального виховання дітей дошкільного віку.
6. Актуальність створення умов для естетичного виховання та емоційного розвитку дитини.
7. Актуальність проблеми фізичного та валеологічного виховання дітей дошкільного віку.
8. Можливості та проблеми залучення батьків до співпраці з ЗДО.
9. Дитина і комп'ютер (гаджети). Проблема виховання в умовах сучасного інформаційного потоку.
10. Дефіцит спілкування: наслідки для розвитку особистості дитини.
11. Проблеми трудового виховання дітей.
12. Для чого дитині друзі?
13. Як навчати дошкільників?
14. Проблеми реалізації полікультурного виховання.
15. Проект освітнього простору ЗДО з урахуванням потреби вирішення актуальних проблем дошкільної освіти.
16. Чи потрібно змінювати парадигму дошкільної освіти?
17. Пошук нових ідей. Чи пішли би ви працювати в експериментальний заклад дошкільної освіти (обґрунтувати власне бажання та наявні здатності, передбачити труднощі та прогноз їх подолання)?
18. Актуальність дослідження проблем екологічного виховання дошкільників.
19. Дитина і гроші.
20. Що означає «інноваційне управління закладом дошкільної освіти»?

Обсяг індивідуального завдання – 2-3 сторінки формату А4 (без урахування титулу).

Критеріями оцінювання індивідуального завдання є: ступінь виконання завдання (3 бала); рівень самостійності студента (2 бала); повнота розкриття обраної теми (3 бала); обґрунтованість та аргументованість основних висновків, узагальнень, можливих рекомендацій чи моделювання інновацій (2 бала). Максимально 10 балів.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Ступінь виконання завдання	3 бала
2.	Рівень самостійності під час виконання завдання	2 бала
3.	Повнота розкриття обраної для аналізу теми	3 бала
4.	Обґрунтованість та аргументованість основних висновків, узагальнень (запропонованих рекомендацій)	2 бала
Разом		10 балів

Якщо при перевірці в індивідуального завдання не виявлено суттєвих фахових помилок, оформлення її відповідає вимогам кафедри, то така робота може бути прийнята без захисту з оцінкою «відмінно». У всіх інших випадках індивідуальне завдання захищається автором з виставленням відповідної оцінки в межах до 10 балів.

«Відмінно», що відповідає 8-10 балам, виставляється: при виконанні завдання в повному обсязі, виклад основних напрацювань вичерпний та аргументований; студент дає повні та обґрунтовані відповіді.

«Добре», що відповідає 5-7 балам, ставиться якщо: завдання виконано в повному обсязі і воно не має помилок, які потребують його перероблення; виклад основних напрацювань представлений по суті, але не деталізований; відповіді на запитання за змістом достатні.

«Задовільно», що відповідає 2-4 балам, ставиться, якщо завдання виконано не в повному обсязі; мають місце помилки; основні напрацювання недостатньо аргументовані; на запитання студент дає не повні відповіді.

«Незадовільно», що відповідає 0-1 балам, виставляється якщо: завдання виконано не в повному обсязі або не самостійно; мають місце суттєві помилки, які потребують перероблення; на запитання студент дає неправильні відповіді.

Оцінка з індивідуального завдання є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Актуальні питання дошкільної освіти».

10. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» перевіряється шляхом усного опитування, поточного програмованого контролю знань, оцінки умінь студентів розв'язувати педагогічні задачі, аналізувати проблемні ситуації, захисту індивідуального завдання.

Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи: поточне оцінювання та виконання завдань самостійної роботи студентів – до 90 балів, виконане індивідуальне завдання – до 10 балів.

Розподіл балів, що присвоюється студентам

Поточне оцінювання та контроль самостійної роботи								Індивідуальне завдання	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		10	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	16	16	8	12	12	10	8		

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Шкала оцінювання

<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка в балах</i>	<i>За національною шкалою</i>		
		<i>Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку</i>		<i>Іспит</i>
A	90 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

“Зараховано” на рівні:

A – 90 – 100 отримує здобувач, який повно відтворює програмний матеріал (актуальні для сьогодення проблеми дошкільної освіти, шляхи їх вирішення); вірно обґрунтовує детермінацію проблемностей в організації дошкільного виховання; встановлює взаємозв'язки між педагогічними феноменами, що вивчаються; підбирає відповідно до запиту методи моніторингу освітнього процесу в закладах дошкільної освіти; адекватно оцінює перспективи розвитку дошкільної освіти; під час розв'язання практико-спрямованих завдань обирає доцільні в запропонованій ситуації засоби та шляхи вирішення актуальних проблемних питань, враховуючи психолого-педагогічні чинники, умови та засоби оптимізації освітньої ситуації та освітнього простору ЗДО; виконав усі види навчальної роботи, виявляє творчий підхід під час самостійної навчально-пізнавальної діяльності;

B – 81 – 89 отримує здобувач, який вірно відтворює програмний матеріал (актуальні для сьогодення проблеми дошкільної освіти, шляхи їх вирішення), але припускається незначних помилок; обґрунтовує детермінацію проблемностей в організації дошкільного виховання; встановлює взаємозв'язки між педагогічними феноменами, що вивчаються; підбирає відповідно до запиту методи моніторингу освітнього процесу в закладах дошкільної освіти; вміє окреслити перспективи розвитку дошкільної освіти; під час розв'язання практико-спрямованих завдань обирає доцільні в запропонованій ситуації засоби та шляхи вирішення актуальних проблемних питань, враховуючи

психолого-педагогічні чинники, умови та засоби оптимізації освітньої ситуації та освітнього простору ЗДО; виконав усі види навчальної роботи;

С – 71 – 80 отримує здобувач, який володіє програмним матеріалом (актуальні для сьогодення проблеми дошкільної освіти, шляхи їх вирішення), але припускається незначних помилок; обґрунтовує детермінацію проблемностей в організації дошкільного виховання; встановлює взаємозв'язки між педагогічними феноменами, що вивчаються; підбирає відповідно до запиту методи моніторингу освітнього процесу в закладах дошкільної освіти; вміє окреслити перспективи розвитку дошкільної освіти; під час розв'язання практико-спрямованих завдань обирає доцільні в запропонованій ситуації засоби та шляхи вирішення актуальних проблемних питань, враховуючи психолого-педагогічні чинники, умови та засоби оптимізації освітньої ситуації та освітнього простору ЗДО; виконав усі види навчальної роботи;

Д – 61 – 70 отримує здобувач, який відтворює загальні положення програмного матеріалу (актуальні для сьогодення проблеми дошкільної освіти, шляхи їх вирішення), володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; допускає неточності в обґрунтуванні детермінації проблемностей в організації дошкільного виховання; порушує логіку і послідовність у встановленні взаємозв'язків між педагогічними феноменами, що вивчаються; зазнає незначних труднощів у підборі відповідно до запиту методів моніторингу освітнього процесу в закладах дошкільної освіти; адекватно оцінює перспективи розвитку дошкільної освіти; відчуває труднощі під час розв'язання практико-спрямованих завдань щодо підбору засобів та способів вирішення актуальних проблемних питань з урахуванням психолого-педагогічних чинників, умов та засобів оптимізації освітньої ситуації та освітнього простору ЗДО, водночас вміє використовувати знання у стандартних ситуаціях; виконав усі види навчальної роботи;

Е – 51 – 60 отримує здобувач, який відтворює загальні положення програмного матеріалу; здебільшого орієнтований на використання основних понять без повного їх співвіднесення з їхнім змістом, демонструє знання на репродуктивному рівні; припускається помилок при тлумаченні основних проблемностей в організації дошкільного виховання; водночас вміє визначати взаємозв'язок між педагогічними феноменами, що вивчаються на рівні попередньо засвоєних знань та набутого досвіду без наукового обґрунтування, більше орієнтований на інтуїтивне знання; відчуває деякі труднощі під час розв'язання практико-спрямованих завдань; виконав усі види навчальної роботи;

“Не зараховано” отримує здобувач, який не знає програмного матеріалу (основні проблемні питання розвитку дошкільної освіти, актуальні проблеми виховання, навчання та розвитку дитини дошкільного віку в умовах суспільного виховання, шляхи вирішення проблем теорії та практики дошкільної освіти тощо); не вміє аналізувати педагогічні явища, встановлювати взаємозв'язки між досліджуваними феноменами педагогічної реальності; невпевнений у відповіді щодо педагогічних закономірностей, чинників оновлення змісту дошкільної освіти, теоретико-методологічних, організаційно-

педагогічних аспектів реалізації завдань дошкільного виховання під час розв'язання практико-спрямованих завдань; не вміє конкретизувати теоретичне знання; не виконав усі види навчальної роботи.

Питання до заліку:

1. Дошкільна освіта в Україні: здобутки та виклики.
2. Сучасна парадигма дошкільної освіти.
3. Державні документи про основні стратегічні напрями розвитку дошкільної освіти та їх роль у вирішенні проблем дошкільної освіти.
4. Концептуальні підходи до ефективної реалізації Базового компонента дошкільної освіти у практиці роботи ЗДО.
5. Традиції та сучасність: погляди на виховання та розвиток дитини.
6. Труднощі реалізації завдань дошкільної освіти. Оптимізація засад науково-методичного забезпечення освітнього процесу в закладах дошкільної освіти.
7. Актуальні питання практики роботи закладів дошкільної освіти.
8. Проблемні аспекти взаємодії сімейного та суспільного виховання.
9. Ризики та ефекти соціалізації дитини в інформаційному середовищі.
10. Особливості формування у дошкільників ставлення до життя в полікультурному просторі.
11. Можливості реалізації інновацій в системі дошкільної освіти з урахуванням потреби розвитку базових основ особистості дитини.
12. Аналіз науково-прикладних досліджень системи дошкільної освіти: підходи, основні результати, виокремлення провідних проблем та визначення можливостей їх вирішення.
13. Оцінювання якості дошкільної освіти: параметри, критерії, чинники та шляхи забезпечення. Особистісне зростання дитини як критерій якості дошкільної освіти.
14. Освітній простір закладу дошкільної освіти. Проектування освітнього простору ЗДО. Компоненти та модель освітнього простору ЗДО. Принципи проектування освітнього простору ЗДО.
15. Програмне забезпечення дошкільної освіти. Реалізація принципу варіативності в освітньому просторі.
16. Проблеми діяльності закладів дошкільної освіти різних типів та форм власності.
17. Інтегрований підхід до організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.
18. Умови організації розвивального предметного середовища.
19. Моніторинг реалізації цілей та завдань створення предметно-розвивального середовища. Засоби та методи психолого-педагогічної діагностики.
20. Актуальні проблемні питання соціального розвитку дітей в умовах закладу дошкільної освіти. Формування соціальних емоцій дітей.
21. Проблема вдосконалення змісту і методів залучення дитини до соціального середовища.

22. Проблема формування життєвої компетентності дошкільників.
23. Проблемні питання розумового виховання дітей на сучасному етапі.
24. Проблема виховання обдарованих дітей.
25. Проблема виховання базових якостей особистості дитини.
26. Актуалізація питань морального, громадянського, екологічного, економічного, правового, естетичного, статевого виховання.
27. Дослідження умов фізичного та психічного розвитку дитини-дошкільника.
28. Актуальні питання реалізації завдань інклюзивної освіти в закладах дошкільної освіти.
29. Професійно-педагогічна підготовка майбутнього педагога: проблеми та перспективи.
30. Педагогічна інноватика в структурі наукового знання.
31. Інноваційна діяльність педагога.
32. Системні інноваційні та ретроінноваційні педагогічні технології.
33. Інноваційні підходи до управління розвитком ЗДО.
34. Модель особистісно-професійного зростання педагогів (майбутніх педагогів).
35. Активізація здатності педагога до самонавчання, самовиховання та саморозвитку.

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Не передбачено

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія і практика : навч. посіб. / за заг. ред. проф. С. Нікітчиної. К. : Видавничий дім «Слово», 2014. 368 с.
2. Аніщук А. Актуальні проблеми дошкільної освіти. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 152 с.

Допоміжна література

3. Базовий компонент дошкільної освіти: Науковий керівник: А. Богуш ; Авт. кол-в: А. Богуш, Г. Беленька, О. Богініч, Н. Гавриш, О. Долинна, Т. Ільченко, О. Коваленко, Г. Лисенко, М. Машовець, О. Низковська, Т. Панасюк, Т. Піроженко, Т. Поніманська, О. Сідельнікова, А. Шевчук, Л. Якименко. К. : Редакція журналу «Дошкільне виховання», 2012. 70 с.
4. Дитячий садок-школа; актуальні проблеми наступності : монографія / Н.Лисенко, І. Шоробура, Л. Пісоцька та ін. К. : Слово, 2014. 472 с.
5. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. 2-ге вид. доп. К.: Академвидав, 2012. 352 с.
6. Загородня Л., Титаренко С. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного навчального закладу: навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2010. 319 с.
7. Козак Л., Швидка І. Якість дошкільної освіти на сучасному етапі. *Освітологічний дискурс*. 2018. № 3-4 (22-23). С. 198-208.

8. Критерії визначення якості освіти в ЗДО. URL : http://loippodnz.at.ua/zakon/kriter_yakosti.doc
  9. Крутій К. Л. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному навчальному закладі: монографія. Запоріжжя: ТОВ «ЛППС» ЛТД, 2006. 172 с.
  10. Особистісно-професійний розвиток майбутнього педагога / за ред. М. Савчина. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2014. 331 с.
  11. Організаційно-педагогічні аспекти діяльності нових типів дошкільних закладів / укл. О. Лобас, Т. Лаврентьева, А. Бузова. К.: Віпол, 1997. С.35-37.
  12. Оцінювання і відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект: наук.-метод. посібник / за ред. Л. Даниленко. К.: Логос, 2001. 185 с.
  13. Низковська О. Нормативні засади діяльності експериментальних дошкільних навчальних закладів. *Дитячий садок*. 2009. № 29-31 (509-511), серпень. С. 33-35.
  14. Павелків Р., Цигипало О. Дитяча психологія. К.: Академвидав, 2015. 432 с.
  15. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка : підручник. 2-ге видання, доповнене. К.: Академвидав, 2013. 464 с.
  16. Фроленкова Н. Якість дошкільної освіти в Україні: феномен поняття. *Молодий вчений*. 2015. № 2 (17). С. 116–118.
- Інформаційні ресурси
17. <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>
  18. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/>
  19. <https://imzo.gov.ua/osvita/doshkilna-osvita/programno-metodichne-zabezpechennya/>
  20. <https://vseosvita.ua/>

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Кафедра початкової та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Квас Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи;

Програму обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету педагогічної освіти на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року

Завідувач кафедри початкової
та дошкільної освіти
проф. Мачинська Н.І.
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

“ _____ ” _____ 2019 року

Затверджено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол № 1 від “ 30 ” серпня 2019 року

Голова Вченої ради

_____
(підпис)

Герцюк Д.Д.
(прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 2019 року